

КУРС «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» : СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ

(Крамаренко А.М., д-р пед.н., професор)
БДПУ, м. Бердянськ, Україна

Курс "Я досліджую світ" сприяє розширенню, систематизації та поглибленню уявлень учнів про природні та соціальні об'єкти і явища як компонентів єдиного світу, допомагає оволодіти основами знань про природу, людину й суспільство. Цей курс – пропедевтична основа для формування цілісної картини світу в його органічній єдності та різноманітності природи й суспільства, деяких особистісних компетенцій стосовно емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього світу [1].

Міжнародний досвід інтегрованого навчання виокремлює два основних предмети, навколо яких найкраще інтегруються освітні галузі. Це природознавство та мовно-літературна галузі. Для більшості шкільних предметів навчального плану цілі й завдання навчання – загальні, особливо там, де вони пов'язані з взаємозв'язками природи і людини та стосунками між людьми. Адже мова – універсальний засіб спілкування для всього людства. Саме ця її властивість уможливорює використання мови/мовленнєвої діяльності як універсального знаряддя пізнання. Тому всі аспекти, пов'язані з вивченням рідної мови, відіграють важливу роль в інтегрованому навчанні. Крім того, це можливість ознайомитися на уроці з почуттями, з багатством і самобутністю національної літератури.

Важко переоцінити роль природничих наук для організації інтегрованого навчання. Наприклад, природничі предмети дають змогу вивчати проблеми людства і розглядати їх причини, сутність і способи вирішення. Ці галузі знань ідеальні для включення питань, пов'язаних з вивченням природи через дослідження її законів і процесів; місцем людини в природі; взаємодії людини і природи. У процесі навчання важливо робити акцент на розвиток навичок пошуку та вирішення конкретних проблем і вивчення взаємозв'язку між наукою, технологією і суспільством. Так автори підручника для 1 класу "Я досліджую світ" започаткували у підручнику рубрику "Чи знаєте ви, що...".

Сучасна освіта спрямована на пошук та розробку новітніх технологій, необхідних для збереження природних ресурсів і переорієнтацію діяльності людини в напрямку їх збереження. Під час вивчення природничих дисциплін доцільно розглядати переваги впровадження у виробництво нових ресурсозберігаючих і екологічно орієнтованих технологій [2].

Навчання учнів ведення домашнього господарства дає їм можливість на практиці, в домашніх умовах, застосувати свої знання щодо використання енергії та енергозбереження, переробки побутового сміття та відходів, дбайливого ставлення до води, а також вивчення інших тем, пов'язаних зі способом життя людини. Слід пам'ятати – виховання шанобливого ставлення до ресурсів, які використовуються у домашньому господарстві, слугуватиме фундаментом дбайливого ставлення до природи. Тому одне з головних завдань технологічної

освітньої галузі, що є складовою інтегрованого курсу "Я досліджую світ" – формування в учнів культури праці та побуту, відповідальності за наслідки своєї діяльності.

Навчання здорового способу життя пов'язане з багатьма аспектами формування в учнів свідомого ставлення до свого життя і здоров'я та безпеки. Саме в інтегрованому курсі є змога показати, пояснити й переконати учнів, що фізичне та духовне здоров'я людини є найважливіша умова розвитку суспільства.

Література

1. Державний стандарт початкової освіти (21.02.2018) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
2. Крамаренко А.М. Формування екологічної компетентності молодших школярів/ А.М. Крамаренко // Учитель початкової школи. – 2018. – №1. – С. 8-12.